



**Uchwała Nr 49/2013/VII
Senatu Politechniki Lubelskiej
z dnia 26 września 2013 r.**

*w sprawie zasad tworzenia, prowadzenia i znoszenia kierunków studiów
pierwszego i drugiego stopnia oraz wytycznych dla rad wydziałów
w zakresie projektowania planów studiów i programów kształcenia
w Politechnice Lubelskiej*

Na podstawie § 23 ust. 2 pkt 17 i 18 Statutu Politechniki Lubelskiej w związku z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) Senat u c h w a l a, co następuje:

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Uchwała określa szczegółowe zasady tworzenia, przekształcania oraz znoszenia studiów wyższych w Politechnice Lubelskiej, w tym warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia.
2. Warunki prowadzenia studiów wyższych określają następujące przepisy:
 - 1) Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572), zwana dalej „Ustawą”;
 - 2) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków prowadzenia studiów”.

§ 2.

**Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku studiów
i poziomie kształcenia**

1. W Politechnice Lubelskiej studia pierwszego i drugiego stopnia prowadzone są w ramach kierunków studiów.
2. Kierunek studiów jest prowadzony przez podstawową jednostkę organizacyjną Uczelni, zwaną w dalszej treści uchwały „wydziałem”.
3. Wydział może prowadzić studia pierwszego lub drugiego stopnia, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) określił nazwę kierunku studiów adekwatną do efektów kształcenia;
 - 2) określił poziom i profil kształcenia oraz formę studiów;
 - 3) wskazał związek kierunku studiów ze Strategią Rozwoju Uczelni i jej Misją;
 - 4) przyporządkował kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz wskazał dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe i artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;
 - 5) posiada program kształcenia dla tego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku, w tym:
 - a) posiada opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia odpowiadający warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia lub wskazał odpowiedni dla danego kierunku i poziomu kształcenia wzorcowy opis efektów kształcenia określony w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy;
 - b) posiada program studiów, w tym plan studiów, odrębny dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
 - 6) zapewnia studentom właściwy tryb odbywania praktyk przewidzianych w programie kształcenia;
 - 7) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów, zwanego dalej „minimum kadrowym”, oraz proporcji liczby tych nauczycieli akademickich do liczby studentów na tym kierunku studiów;
 - 8) dysponuje infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym zapewnia właściwy dostęp do sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni;
 - 9) zapewnia dostęp do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na danym kierunku studiów oraz do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
 - 10) wdrożył wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.
4. Wydział może prowadzić studia drugiego stopnia na danym kierunku studiów, jeżeli prowadzi badania naukowe w co najmniej jednym obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia właściwemu dla danego kierunku studiów.
 5. Wydział, który rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku studiów, powinien:
 - 1) spełniać wymagania w zakresie dotyczącym wyposażenia sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni określone w ust. 3 pkt 8 niniejszego paragrafu, od dnia rozpoczęcia zajęć prowadzonych w tych salach, laboratoriach i pracowniach, przewidzianych w programie kształcenia;
 - 2) wdrażać wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów, od dnia rozpoczęcia kształcenia na danym kierunku studiów.

§ 3.

Prowadzenie kierunków studiów wspólnie z innymi jednostkami

1. Studia pierwszego i/lub drugiego stopnia mogą być prowadzone wspólnie przez:
 - 1) kilka wydziałów Uczelni;
 - 2) wydział oraz jednostkę organizacyjną/jednostki organizacyjne innych uczelni i instytucji naukowych, w tym zagranicznych.
2. W przypadku wspólnego prowadzenia kierunku studiów:
 - 1) zakres i poziom kształcenia wynika z uprawnień do prowadzenia studiów posiadanych przez jednostki organizacyjne;
 - 2) wszystkie jednostki prowadzące kierunek muszą spełnić warunki określone w § 2 ust. 3-5 niniejszej Uchwały;
 - 3) prawa i obowiązki poszczególnych stron reguluje zawarte pomiędzy nimi porozumienie, które powinno określać w szczególności:
 - a) zasady rekrutacji,
 - b) zasady prowadzenia studiów,
 - c) warunki otrzymania dyplomu,
 - d) jednostkę wiodącą odpowiedzialną za sprawy organizacyjne,
 - e) zasady dokonywania rozliczeń finansowych z tytułu wspólnie prowadzonego kształcenia.

§ 4.

Prowadzenie kierunków studiów wspólnie z podmiotami gospodarczymi

1. Studia pierwszego i/lub drugiego stopnia o profilu praktycznym mogą być prowadzone z udziałem podmiotu gospodarczego/podmiotów gospodarczych.
2. Sposób prowadzenia i organizację studiów, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, określa umowa zawarta w formie pisemnej między uczelnią a podmiotem gospodarczym.
3. Umowa, o której mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, powinna określać co najmniej:
 - 1) zakres prowadzenia zajęć ze studentami, w szczególności praktycznych, przez pracowników podmiotu gospodarczego/podmiotów gospodarczych;
 - 2) udział podmiotu gospodarczego/podmiotów gospodarczych w opracowaniu programu nauczania;
 - 3) sposób dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy/podmioty gospodarcze, o ile został przewidziany;
 - 4) opis efektów kształcenia;
 - 5) sposób realizacji praktyk i staży;
 - 6) zasady dokonywania rozliczeń finansowych z tytułu wspólnie prowadzonego kształcenia.

§ 5.

Warunki prowadzenia studiów a uprawnienia do nadawania stopnia naukowego

1. Wydział posiadający uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego i spełniający warunki określone w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów może prowadzić studia na utworzonym przez Senat Politechniki Lubelskiej, w drodze uchwały, kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, w ramach obszarów kształcenia oraz dziedzin odpowiadających uprawnieniom do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego.
2. Wydział nieposiadający uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z:
 - 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. Nr 253, poz. 1521, z późn. zm.) lub
 - 2) opisem efektów kształcenia określonym przez Senat Uczelni dla kierunku innego niż kierunki określone w rozporządzeniu wymienionym powyżej.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, uzyskanie uprawnienia do prowadzenia studiów następuje na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, po zasięgnięciu opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie spełniania warunków określonych w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów.
4. W przypadku kierunku studiów innego niż określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 niniejszego paragrafu, wymagana jest również opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej o efektach kształcenia określonych przez Senat Politechniki Lubelskiej.

§ 6.

Procedura tworzenia kierunku studiów

1. Uchwały w sprawie określenia efektów kształcenia oraz utworzenia kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia podejmuje Senat Politechniki Lubelskiej.
2. Dziekan wydziału przedkłada Rektorowi Politechniki Lubelskiej wniosek o skierowanie pod obrady Senatu uchwały w sprawie określenia efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów, przedkładając projekt stosownej uchwały.
3. Rektor podejmuje decyzję o skierowaniu wniosku w sprawie określenia efektów kształcenia do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, a następnie Senackiej Komisji ds. Kształcenia celem zaopiniowania.
4. W przypadku uzyskania:
 - 1) pozytywnych opinii jednostek, o których mowa w ust. 3 niniejszego paragrafu, Rektor kieruje wniosek na posiedzenie Senatu;

- 2) jednej lub dwóch negatywnych opinii jednostek, o których mowa w ust. 3 niniejszego paragrafu, Rektor zwraca wniosek dziekanowi wydziału wraz z wykazem uwag i zaleceń przygotowanych na piśmie przez opiniodawców.
5. Uchwała Senatu w sprawie efektów kształcenia dla studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia określa:
 - 1) ogólną charakterystykę studiów obejmującą:
 - a) nazwę kierunku studiów;
 - b) poziom kształcenia;
 - c) profil kształcenia;
 - d) formę studiów;
 - e) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
 - f) przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia;
 - g) wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
 - h) różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni;
 - 2) wykaz zamierzonych efektów kształcenia, w tym:
 - a) zamierzone efekty kształcenia (ok. 50) dla kierunku studiów i poziomu kształcenia;
 - b) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów (obszar kształcenia – kierunek studiów) wraz z uzasadnieniem wyboru jednych i pominięciem innych efektów obszarowych;
 - c) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera przez efekty kształcenia dla kierunku studiów wraz z komentarzami (niewymagana, jeśli kierunek został przyporządkowany wyłącznie do obszaru studiów technicznych).
6. Po uchwaleniu przez Senat efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów dziekan w imieniu rady wydziału kieruje do Rektora wniosek w sprawie utworzenia kierunku studiów.
7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6 niniejszego paragrafu, należy złożyć najpóźniej do końca stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowany jest termin rozpoczęcia studiów, z zastrzeżeniem ust. 8 niniejszego paragrafu.
8. W przypadku wydziału nieposiadającego uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego wniosek, o którym mowa w ust. 6 niniejszego paragrafu, należy złożyć nie później niż do końca listopada roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest rozpoczęcie kształcenia.
9. Rektor podejmuje decyzję o skierowaniu wniosku do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, a następnie Senackiej Komisji ds. Kształcenia celem zaopiniowania.
10. W przypadku uzyskania:
 - 1) pozytywnych opinii jednostek, o których mowa w ust. 9 niniejszego paragrafu, Rektor kieruje wniosek na posiedzenie Senatu;

- 2) jednej lub dwóch negatywnych opinii jednostek, o których mowa w ust. 9 niniejszego paragrafu, Rektor zwraca wniosek dziekanowi wydziału wraz z wykazem uwag i zaleceń przygotowanych na piśmie przez opiniodawców.
11. Rektor przekazuje uchwałę Senatu w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia wraz z informacją o obsadzie kadrowej Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie miesiąca od dnia podjęcia uchwały przez Senat.
 12. Wniosek wydziału nieposiadającego uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w sprawie utworzenia kierunku studiów wraz z uchwałą Senatu przekazywany jest przez Rektora do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej w celu uzyskania stosownych uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na wnioskowanym kierunku studiów.
 13. Po podjęciu przez Senat uchwały w sprawie utworzenia kierunku studiów rady wydziałów mają obowiązek przygotowania oraz zatwierdzenia programów kształcenia oraz planów studiów dla danego kierunku, profilu oraz poziomu kształcenia zgodnie z wymaganym wzorem, z uwzględnieniem ogólnouczelnianych wytycznych do projektowania planów studiów i programów kształcenia.
 14. Przed uchwaleniem przez radę wydziału programów kształcenia i planów studiów muszą być one zaopiniowane przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia oraz wydziałową komisję kształcenia.
 15. Programy i plany, o których mowa w ust. 13 niniejszego paragrafu, przygotowywane są odrębnie dla wszystkich form studiów.
 16. Wzór wniosku w sprawie efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów określonego poziomu i profilu określa Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.
 17. Wzór wniosku w sprawie utworzenia kierunku studiów określa Załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.
 18. Wzór dokumentacji planu studiów i programu kształcenia dla kierunku, profilu oraz poziomu kształcenia określa Załącznik nr 3 do niniejszej Uchwały.
 19. Ogólnouczelniane wytyczne do projektowania programów kształcenia określa Załącznik nr 4 do niniejszej Uchwały.

§ 7.

1. W przypadku tworzenia kierunku studiów prowadzonego wspólnie stosowny wniosek, o którym mowa w § 6 ust. 16 i 17 niniejszej Uchwały, powinien być podpisany przez dziekanów wydziałów wskazanych w porozumieniu, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 niniejszej Uchwały.
2. Do wniosku należy dołączyć porozumienie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 niniejszej Uchwały.
3. W uchwale o utworzeniu kierunku studiów prowadzonego wspólnie Senat wskazuje wydział, który jest wiodącym.

§ 8.

1. W przypadku tworzenia kierunku studiów o profilu praktycznym prowadzonego wspólnie z podmiotem gospodarczym wniosek, o którym mowa w § 6 ust. 16 i 17 niniejszej Uchwały, powinien być podpisany przez dziekana wydziału oraz przedstawiciela podmiotu gospodarczego.
2. Do wniosku należy dołączyć umowę, o której mowa w § 4 ust. 2 niniejszej Uchwały.

§ 9.

Tworzenie specjalności na studiach pierwszego i/lub drugiego stopnia

1. Na studiach pierwszego i/lub drugiego stopnia mogą być tworzone specjalności.
2. Decyzję w sprawie utworzenia specjalności na studiach pierwszego i/lub drugiego stopnia podejmuje rada wydziału prowadzącego kierunek studiów.
3. Wniosek o utworzenie specjalności studiów, składany przez jednostkę inicjującą (jednostki inicjujące) do dziekana wydziału, powinien zawierać:
 - 1) nazwę jednostki inicjującej (jednostek inicjujących) powstanie specjalności;
 - 2) ogólną charakterystykę specjalności obejmującą:
 - a) nazwę specjalności;
 - b) wskazanie kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, na których zostanie utworzona specjalność;
 - c) opis ogólnych celów kształcenia oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów specjalności;
 - 3) zamierzone efekty kształcenia;
 - 4) program kształcenia na specjalności obejmujący:
 - a) liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji;
 - b) liczbę semestrów trwania specjalności;
 - c) opis poszczególnych modułów/przedmiotów kształcenia;
 - d) plan studiów z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta;
 - 5) uzasadnienie potrzeby utworzenia specjalności z punktu widzenia rynku pracy, w tym opinię interesariuszy zewnętrznych.
4. Przed uchwaleniem przez radę wydziału wniosek w sprawie utworzenia specjalności studiów musi być zaopiniowany przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia oraz wydziałową komisję kształcenia.
5. W przypadku utworzenia specjalności studiów wspólnie z jednostką z innego wydziału, innej uczelni lub podmiotem gospodarczym do wniosku należy dołączyć umowę o wspólne prowadzenie specjalności studiów, przygotowaną w oparciu o przepisy odpowiednio § 3-4 niniejszej Uchwały.
6. W przypadku specjalności, której efekty kształcenia wymagają zmiany efektów kształcenia dla kierunku studiów, do dalszego trybu postępowania stosuje się odpowiednio przepisy § 6 niniejszej Uchwały.

§ 10.

Zmiany w zakresie programu kształcenia i planu studiów

1. Senat Uczelni podejmuje uchwałę w sprawie zmiany:
 - 1) nazwy kierunku studiów,
 - 2) poziomu kształcenia i formy studiów,
 - 3) efektów kształcenia,
 - 4) jednostki prowadzącej studia,
 - 5) zasad rekrutacji na studia,
 - 6) limitu przyjęć na studia.
2. Wniosek w sprawach, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, wraz z uzasadnieniem, po zatwierdzeniu zmian przez radę wydziału dziekan przekazuje do Rektora Uczelni. Do dalszego trybu postępowania stosuje się odpowiednio postanowienia § 6 niniejszej Uchwały.
3. Wydział prowadzący kierunek studiów może dokonać w programie kształcenia zmian mających na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 1, 4 i 5 niniejszego paragrafu.
4. Zmiany zajęć dydaktycznych dokonywane przez wydział nieposiadający uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, mające na celu doskonalenie programu kształcenia, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 30% punktów ECTS, nie wymagają zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli nie wywołują zmian efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów.
5. Zmiany programów kształcenia nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
6. Przed uchwaleniem przez radę wydziału udoskonalone programy kształcenia i plany studiów muszą być zaopiniowane przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia oraz wydziałową komisję kształcenia.
7. Uchwałę w sprawie zmiany programu kształcenia na studiach pierwszego i/lub drugiego stopnia podejmuje rada wydziału. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej (dziekan) informuje Rektora o podjętej uchwale najpóźniej w terminie 30 dni od dnia jej podjęcia.
8. W przypadku zmian dokonywanych w programach i planach kształcenia na specjalnościach studiów stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1-7 niniejszego paragrafu.

§ 11.

Postępowanie w przypadku zniesienia kierunków studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia

1. Uchwałę w sprawie zniesienia kierunku studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia podejmuje Senat.

2. Dziekan wydziału kieruje wniosek w sprawie zniesienia kierunku studiów do Rektora.
3. Rektor podejmuje decyzje o skierowaniu wniosku, o którym mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Senackiej Komisji ds. Kształcenia.
4. Po zaopiniowaniu przez jednostki wskazane w ust. 3 niniejszego paragrafu Rektor kieruje wniosek na posiedzenie Senatu.

§ 12.

Wniosek w sprawie zniesienia kierunków studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia

1. Wniosek w sprawie zniesienia kierunku studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia zawiera:
 - 1) pismo przewodnie dziekana wydziału do Rektora z prośbą o zniesienie kierunku studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia wraz z uzasadnieniem merytorycznym,
 - 2) wypis z posiedzenia rady wydziału prowadzącej studia zawierający uchwałę w sprawie zniesienia kierunku studiów.
2. W przypadku wspólnego prowadzenia kierunku studiów przez podstawowe jednostki organizacyjne do wniosku w sprawie zniesienia kierunku studiów należy dołączyć wypisy z posiedzeń rad wszystkich wydziałów współprowadzących studia.
3. Uchwała w sprawie zniesienia kierunku studiów podejmowana przez radę wydziału wymaga wcześniejszego zaopiniowania przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego likwidowanego kierunku studiów, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia, wydziałową komisję kształcenia oraz Wydziałową Radę Samorządu Studentów.
4. Uchwała w sprawie zniesienia kierunku studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia winna zawierać:
 - 1) datę zniesienia kierunku studiów (rok akademicki),
 - 2) zasady postępowania w stosunku do studentów odbywających zajęcia w ramach zniesionych kierunków studiów.

§ 13.

1. Uchwałę w sprawie zniesienia specjalności na studiach pierwszego i/lub drugiego stopnia podejmuje rada wydziału prowadzącego kierunek studiów, po zaopiniowaniu przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia oraz wydziałową komisję kształcenia.
2. Uchwała w sprawie zniesienia specjalności studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia winna zawierać:
 - 1) datę zniesienia specjalności na studiach (rok akademicki),
 - 2) zasady postępowania w stosunku do studentów odbywających zajęcia w ramach zniesionej specjalności.

§ 14.

Przepisy końcowe

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania przez Rektora Politechniki Lubelskiej.
2. Wydziały, które prowadzą kierunki studiów uruchomione przed wejściem w życie niniejszej Uchwały, dokonują przeglądu i dostosowania dokumentacji kierunków studiów do wprowadzonych przepisów w terminie do dnia 30 września 2014 roku.
3. Traci moc Uchwała Nr 48/2011/VIII Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów w zakresie projektowania planów studiów i programów kształcenia.

Przewodniczący
Senatu Politechniki Lubelskiej

R e k t o r
Prof. dr hab. inż. Piotr Kacejko

Wzór wniosku w sprawie efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów określonego poziomu i profilu

Wniosek w sprawie efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów określonego poziomu i profilu zawiera następujące elementy:

1. Pismo przewodnie dziekana wydziału do Rektora z prośbą o zatwierdzenie efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów określonego poziomu i profilu kształcenia wraz z merytorycznym uzasadnieniem wniosku.
2. Wypis z protokołu posiedzenia rady wydziału zawierający uchwałę w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla tworzonego kierunku studiów określonego poziomu i profilu kształcenia. W przypadku kierunków prowadzonych wspólnie do wniosku należy dołączyć wypisy z protokołów posiedzeń wszystkich rad wydziałów współprowadzących kierunek studiów.
3. Ogólną charakterystykę tworzonych studiów obejmującą:
 - 1) nazwę kierunku studiów;
 - 2) poziom kształcenia;
 - 3) profil kształcenia;
 - 4) formę studiów;
 - 5) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
 - 6) przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia;
 - 7) wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
 - 8) różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni.
4. Zamierzone efekty kształcenia obejmujące:
 - 1) tabelę efektów kształcenia (ok. 50) dla kierunku studiów (Wzór nr 1 do Załącznika nr 3 do niniejszej Uchwały);
 - 2) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów (obszar kształcenia – kierunek studiów) wraz z uzasadnieniem wyboru jednych i pominięciem innych efektów obszarowych (Wzór nr 2 do Załącznika nr 3 do niniejszej Uchwały);
 - 3) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera przez efekty kształcenia dla kierunku studiów wraz z komentarzami – niewymagana, jeśli kierunek został przyporządkowany wyłącznie do obszaru studiów technicznych (Wzór nr 3 do Załącznika nr 3 do niniejszej Uchwały).

Wzór wniosku w sprawie utworzenia kierunku studiów

Wniosek w sprawie utworzenia kierunku studiów zawiera następujące elementy:

1. Pismo przewodnie dziekana wydziału do Rektora z prośbą o utworzenie studiów wyższych na określonym kierunku studiów wraz z merytorycznym uzasadnieniem wniosku obejmującym m.in.: wskazanie zbieżności tworzonego kierunku studiów z potrzebami rynku pracy, a także Misją i Strategią Rozwoju Uczelni oraz jednostki organizacyjnej/jednostek organizacyjnych tworzących kierunek studiów.
2. Wypis z protokołu posiedzenia rady wydziału zawierający uchwałę w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów wraz z określeniem daty uruchomienia kierunku. W przypadku kierunków prowadzonych wspólnie do wniosku należy dołączyć wypisy z protokołów posiedzeń rad wszystkich wydziałów współprowadzących kierunek studiów.
3. Ogólną charakterystykę tworzonych studiów obejmującą:
 - 1) nazwę kierunku studiów;
 - 2) poziom kształcenia;
 - 3) profil kształcenia;
 - 4) formę studiów;
 - 5) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
 - 6) przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia;
 - 7) wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
 - 8) różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni.
4. Zatwierdzone efekty kształcenia wraz z tabelą pokrycia efektów kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów oraz tabelą pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera, jeżeli jest wymagana.
5. Imienny wykaz nauczycieli akademickich stanowiących planowane minimum kadrowe wraz z dołączonymi oświadczeniami pracowników naukowo-dydaktycznych o zaliczeniu do minimum kadrowego w roku rozpoczęcia studiów, podpisany przez dziekana, zawierający:
 - 1) w przypadku kierunków studiów o profilu akademickim – dla każdego nauczyciela akademickiego zaliczonego do minimum kadrowego wskazanie obszaru wiedzy, w którym posiada on dorobek naukowy;
 - 2) w przypadku kierunków studiów o profilu praktycznym – dla każdego nauczyciela akademickiego zaliczonego do minimum kadrowego wskazanie obszaru wiedzy, w którym posiada on dorobek naukowy lub specjalność zawodową wynikającą z doświadczenia zawodowego, związaną z umiejętnościami zawartymi w opisie efektów kształcenia.

6. Wykaz nauczycieli akademickich wybranych do realizacji kierunku studiów.
7. Opinię Wydziałowej Rady Samorządu Studentów w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów przedstawioną przez jej Przewodniczącego.
8. Opinię interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele pracodawców i/lub organizacji zawodowych) w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów. W przypadku kierunków o profilu praktycznym wymagana jest opinia organizacji zawodowych w zakresie możliwości uzyskania uprawnień do wykonywania zawodu.
9. Kalkulację planowanych kosztów kształcenia oraz określenie planowanej wysokości czesnego w przypadku studiów niestacjonarnych, zaś dla studiów stacjonarnych – określenie planowanych kosztów kierunku studiów i możliwości jego sfinansowania przez podstawową jednostkę organizacyjną lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania wraz z określeniem zapotrzebowania na nowe etaty – podpisane przez kwestora Uczelni oraz dziekana.
10. Informację o infrastrukturze zapewniającej prawidłową realizację celów kształcenia na tworzonym kierunku studiów, w tym dostępie do zasobów bibliotecznych w zakresie niezbędnej literatury.
11. Informację o prowadzonych przez wydział badaniach naukowych w co najmniej jednym obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia właściwemu dla danego kierunku studiów, jeżeli wniosek dotyczy utworzenia studiów drugiego stopnia.

Przy przygotowywaniu wniosku należy wykorzystać wytyczne Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sprawie kryteriów oceny wniosków o utworzenie kierunku studiów.

Wzór dokumentacji planu studiów i programu kształcenia dla kierunku, profilu oraz poziomu kształcenia

Dokumentacja programu kształcenia powinna składać się z niżej wymienionych elementów oraz zawierać wyszczególnione informacje:

1. Ogólną charakterystykę prowadzonych studiów zawierającą:
 - 1) nazwę kierunku studiów;
 - 2) poziom kształcenia;
 - 3) profil kształcenia;
 - 4) formę studiów;
 - 5) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
 - 6) przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia;
 - 7) wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
 - 8) wskazanie związku z Misją Uczelni i Strategią jej Rozwoju;
 - 9) opis ogólnych celów kształcenia oraz możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów;
 - 10) wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata) – zwłaszcza w przypadku studiów drugiego stopnia;
 - 11) zasady rekrutacji w przypadku studiów drugiego stopnia;
 - 12) różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni.
2. Wykaz efektów kształcenia obejmujący:
 - 1) tabelę efektów kształcenia (ok. 50) dla kierunku studiów – Wzór nr 1 do niniejszego Załącznika;
 - 2) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów (obszar kształcenia – kierunek studiów) wraz z uzasadnieniem wyboru jednych i pominięciem innych efektów obszarowych – Wzór nr 2 do niniejszego Załącznika;
 - 3) tabelę pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera przez efekty kształcenia dla kierunku studiów wraz z komentarzami (niewymagana, jeśli kierunek został przyporządkowany wyłącznie do obszaru studiów technicznych) – Wzór nr 3 do niniejszego Załącznika.
3. Program studiów zawierający:
 - 1) liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego);
 - 2) liczbę semestrów;
 - 3) opis poszczególnych modułów/przedmiotów kształcenia;
 - 4) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk;

- 5) matrycę efektów kształcenia (zamierzone efekty kształcenia dla programu/modułu kształcenia, w których osiągnany jest efekt) – Wzór nr 4 do niniejszego Załącznika;
 - 6) opis sposobu sprawdzenia wybranych efektów kształcenia (dla programu) z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia (przedmiotów), form zajęć i sprawdzianów realizowanych w ramach każdej z tych form;
 - 7) plan studiów z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta;
 - 8) strukturę studiów (specjalności itp.);
 - 9) zasady prowadzenia procesu dyplomowania;
 - 10) opis wydziałowego systemu punktowego (deficyt punktowy, zasady rejestracji itp.);
 - 11) nazwiska nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za poszczególne przedmioty, moduły i bloki;
 - 12) sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów.
4. Charakterystykę warunków realizacji programu studiów zawierającą opis spełnienia warunków prowadzenia studiów określonych w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz w wytycznych Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a w szczególności:
 - a) wykaz nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe dla kierunku i stopnia studiów;
 - b) określenie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studiujących;
 - c) w przypadku studiów prowadzących do uzyskania kwalifikacji drugiego stopnia opis działalności naukowej lub naukowo-badawczej wydziału prowadzącego studia.
 5. Opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zawierający charakterystykę podstaw prawnych, celów, zasad, procedur i narzędzi oraz jego organizację.
 6. Inne dokumenty:
 - 1) sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych;
 - 2) sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów;
 - 3) sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
 - 4) udokumentowanie (dla studiów stacjonarnych), że co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich;
 - 5) udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS;
 - 6) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi.

Opis modułu kształcenia/przedmiotu/grupy przedmiotów/praktyk obejmuje:

- efekty kształcenia i ich odniesienie do efektów kształcenia dla programu;
- formy prowadzenia zajęć (z odniesieniem do efektów kształcenia);
- sposób sprawdzania, czy założone efekty zostały osiągnięte przez studenta;
- opis sposobu dokonywania oceny;

- liczbę punktów ECTS ogółem oraz dla poszczególnych form zajęć;
- liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe.

Opis modułu kształcenia zostaje ujęty w postaci karty (sylabusa) modułu/przedmiotu – Wzór nr 5 do niniejszego Załącznika.

Sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów obejmują:

- łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich;
- łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
- łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe;
- minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na innym kierunku studiów lub na zajęciach ogólnouczeniowych;
- minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego;
- w przypadku programu studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia – procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS.

Dokumentacja programu kształcenia winna być przygotowana zgodnie z następującymi wzorami:

- a) Wzór nr 1 do niniejszego Załącznika – tabela efektów kształcenia dla kierunku studiów;
- b) Wzór nr 2 do niniejszego Załącznika – tabela pokrycia efektów kształcenia dla obszaru (obszarów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów wraz z uzasadnieniem wyboru lub pominięcia efektów obszarowych;
- c) Wzór nr 3 do niniejszego Załącznika – tabela pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera przez efekty kształcenia dla kierunku studiów;
- d) Wzór nr 4 do niniejszego Załącznika – matryca efektów kształcenia dla kierunku studiów;
- e) Wzór nr 5 do niniejszego Załącznika – karta (sylabus) modułu/przedmiotu.

Tabela efektów kształcenia dla kierunku studiów

Opis efektów kształcenia dla kierunku: ...	
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki
	Osoba posiadająca kwalifikacje I stopnia:
	Wiedza
K1A_W01	
K1A_W02	
...	
	Umiejętności
K1A_U01	
K1A_U02	
...	
	Kompetencje społeczne
K1A_K01	
K1A_K02	
...	

Opis efektów kształcenia dla kierunku: ...	
Poziom kształcenia:	Studia II stopnia
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki
	Osoba posiadająca kwalifikacje II stopnia:
	Wiedza
K2A_W01	
K2A_W02	
...	
	Umiejętności
K2A_U01	
K2A_U02	
...	
	Kompetencje społeczne
K2A_K01	
K2A_K02	
...	

Opis efektów kształcenia dla kierunku: ...	
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny
	Osoba posiadająca kwalifikacje I stopnia:
	Wiedza
K1P_W01	
K1P_W02	
...	
	Umiejętności
K1P_U01	
K1P_U02	
...	
	Kompetencje społeczne
K1P_K01	
K1P_K02	
...	

Opis efektów kształcenia dla kierunku: ...	
Poziom kształcenia:	Studia II stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny
	Osoba posiadająca kwalifikacje II stopnia:
	Wiedza
K2P_W01	
K2P_W02	
...	
	Umiejętności
K2P_U01	
K2P_U02	
...	
	Kompetencje społeczne
K2P_K01	
K2P_K02	
...	

Gdzie:

K - kształcenie w zakresie kierunku (symbol utworzony jako skrót od nazwy kierunku):

A - Architektura (Architektura i Urbanistyka)

B - Budownictwo

E - Elektrotechnika

ETI - Edukacja Techniczno-Informatyczna

FT - Fizyka Techniczna

I - Informatyka

IB - Inżynieria Biomedyczna

IM - Inżynieria Materiałowa
IP - Inżynieria Produkcji
IŚ - Inżynieria Środowiska
M - Matematyka
MBM - Mechanika i Budowa Maszyn
MT - Mechatronika
OŚ - Ochrona Środowiska
T - Transport
Z - Zarządzanie
ZIP - Zarządzanie i Inżynieria Produkcji
K - symbol kierunkowych efektów kształcenia
1 - studia I stopnia
2 - studia II stopnia
A - profil ogólnoakademicki
P - profil praktyczny
symbol po podkreślniku:
W - kategoria wiedzy
U - kategoria umiejętności
K - kategoria kompetencji społecznych
01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia.

Symbole efektów kształcenia wprowadzają numerację kierunkowych efektów kształcenia. Efekty numerowane są odrębnie w trzech kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Przyjęto następującą konwencję numerowania efektów kształcenia:

- litera K - dla wyróżnienia, że oznacza efekty dla kierunku,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K - dla oznaczenia kategorii efektów (W - wiedza, U - umiejętności, K - kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii zapisany w postaci dwóch cyfr dziesiętnych (numery 1-9 są poprzedzone cyfrą 0).

Tabela pokrycia efektów kształcenia dla obszaru (obszarów) kształcenia przez efekty kształcenia dla kierunku studiów wraz z uzasadnieniem wyboru lub pominięcia efektów obszarowych

Nazwa kierunku studiów:			
Poziom kształcenia:			
Profil kształcenia:			
Symbol efektu kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk ...	Opis efektu kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk ...	Symbol efektu kształcenia dla kierunku	Uwagi
Wiedza			
T_W01 / S_W01 / X_W01 / P_W01		K_W01, K_W02, K_W03	
T_W02 / S_W02 / X_W02 / P_W02		K_W06, K_W11	
...			
Umiejętności			
T_U01 / S_U01 / X_U01 / P_U01		K_U01, K_U04	
T_U02 / S_U02 / X_U02 / P_U02		K_U03, K_U05	
...			
Kompetencje społeczne			
T_K01 / S_K01 / X_K01 / P_K01		K_K01	
T_K02 / S_K02 / X_K02 / P_K02		K_K02	
...			

Gdzie:

- T - symbol nauk technicznych
- S - symbol nauk społecznych
- X - symbol nauk ścisłych
- P - symbol nauk przyrodniczych
- 1 - studia I stopnia
- 2 - studia II stopnia
- A - profil ogólnoakademicki
- P - profil praktyczny

symbol po podkreślniku:

- W - kategoria wiedzy
- U - kategoria umiejętności
- K - kategoria kompetencji społecznych
- 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia.

Symbole efektów kształcenia wprowadzają numerację efektów kształcenia. Efekty numerowane są odrębnie w trzech kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Przyjęto następujący sposób numerowania efektów kształcenia:

- litera T, S, X, P - dla wyróżnienia, że oznacza efekty dla obszaru,
- cyfra 1 lub 2 - dla wskazania poziomu studiów,
- litera A lub P - dla wskazania profilu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K - dla oznaczenia kategorii efektów (W - wiedza, U - umiejętności, K - kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii zapisany w postaci dwóch cyfr dziesiętnych (numery 1-9 są poprzedzone cyfrą 0).

Tabela pokrycia efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera przez efekty kształcenia dla kierunku studiów

Nazwa kierunku studiów:			
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia		
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki		
Symbol efektu kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich	Opis efektu kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich	Symbol efektu kształcenia dla kierunku studiów	Uwagi
Wiedza			
Inz1A_W01	<i>[ma podstawową wiedzę o cyklu życia obiektów i systemów typowych dla reprezentowanej dyscypliny inżynierskiej]</i>		
Inz1A_W02	<i>[zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich związanych ze studiowaną dyscypliną inżynierską]</i>		
...	[...]		
Umiejętności			
Inz1A_U01	<i>[potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski]</i>		
Inz1A_U02	<i>[potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne]</i>		
...	[...]		
Kompetencje społeczne			
Inz1A_K01	<i>[ma świadomość ważności i zrozumienie społecznych skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje]</i>		
Inz1A_K02	<i>[potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy]</i>		
...	[...]		

Nazwa kierunku studiów:			
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia		
Profil kształcenia:	Praktyczny		
Symbol efektu kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich	Opis efektu kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich	Symbol efektu kształcenia dla kierunku studiów	Uwagi
Wiedza			
Inz1P_W01	<i>[ma podstawową wiedzę o cyklu życia obiektów i systemów typowych dla reprezentowanej dyscypliny inżynierskiej]</i>		
Inz1P_W02	<i>[zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich związanych ze studiowaną dyscypliną inżynierską]</i>		
...	[...]		
Umiejętności			
Inz1P_U01	<i>[potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski]</i>		
Inz1P_U02	<i>[potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne]</i>		
...	[...]		
Kompetencje społeczne			
Inz1P_K01	<i>[ma świadomość ważności i zrozumienie społecznych skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje]</i>		
Inz1P_K02	<i>[potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy]</i>		
...	[...]		

Gdzie:

Inz1A- symbole efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera dla studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim

Inz1P- symbole efektów kształcenia dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera dla studiów I stopnia o profilu praktycznym

1 - studia I stopnia

2 - studia II stopnia

A - profil ogólnoakademicki

P - profil praktyczny

symbol po podkreślniku:

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia.

Symbole efektów kształcenia wprowadzają numerację efektów kształcenia. Efekty numerowane są odrębnie w trzech kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Przyjęto następujący sposób numerowania efektów kształcenia:

- skrót Inz - efekty dla kwalifikacji związanych z tytułem zawodowym inżyniera,
- cyfra 1 lub 2 - dla wskazania poziomu studiów,
- litera A lub P - dla wskazania profilu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K - dla oznaczenia kategorii efektów (W - wiedza, U - umiejętności, K - kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii zapisany w postaci dwóch cyfr dziesiętnych (numery 1-9 są poprzedzone cyfrą 0).

Matryca efektów kształcenia dla kierunku studiów

Efekty kształcenia dla kierunku studiów (opis lub symbol)	Moduły (przedmioty) kształcenia				
	MK_1	MK_2	MK_3	MK_n
W zakresie wiedzy:					
<i>[definiować i identyfikować ...]</i>	++		+++		
<i>[formułować ...]</i>		+			
W zakresie umiejętności:					
<i>[rozwiązywać ...]</i>		++		+++	
<i>[projektować ...]</i>					
<i>[ocenić ...]</i>					++
W zakresie postaw:					
<i>[pracować w grupie ...]</i>	+++				
<i>[efektywnie komunikować się ...]</i>			++	+	+

Gdzie:

MK - moduł (przedmiot) kształcenia

K_... - efekty kształcenia dla kierunku studiów.

Symbole (+, ++, +++) - określają stopień spełnienia efektu dla kierunku przez efekty założone dla przedmiotu/modułu kształcenia (im większa liczba plusów, tym większy stopień osiągnięcia tych efektów).

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu
[Nazwa kierunku studiów]
 Studia ... stopnia

Przedmiot:	<i>Nazwa przedmiotu</i>
Rodzaj przedmiotu:	<i>Podstawowy/obowiązkowy/fakultatywny</i>
Kod przedmiotu:	
Rok:	
Semestr:	
Forma studiów:	<i>Studia stacjonarne/Studia niestacjonarne</i>
Rodzaj zajęć i liczba godzin w semestrze:	<i>Wpisać łączną liczbę godzin</i>
Wykład	<i>Wpisać łączną liczbę godzin</i>
Ćwiczenia	<i>Wpisać łączną liczbę godzin</i>
Laboratorium	<i>Wpisać łączną liczbę godzin</i>
Projekt	<i>Wpisać łączną liczbę godzin</i>
Liczba punktów ECTS:	<i>Wpisać łączną liczbę punktów ECTS</i>
Sposób zaliczenia:	<i>Egzamin/zaliczenie</i>
Język wykładowy:	<i>Język polski/Język ...</i>

Cel przedmiotu

C1	
C2	
C...	

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1	
2	
...	

Efekty kształcenia

	W zakresie wiedzy:
EK 1	
EK 2	
EK 3	
EK...	
	W zakresie umiejętności:
EK...	
EK...	
EK...	
EK...	
	W zakresie kompetencji społecznych:
EK...	
EK...	

EK...	
-------	--

Treści programowe przedmiotu	
Forma zajęć - wykłady	
	Treści programowe
W1	<i>Podać realizowane tematy</i>
W2	
W...	
Forma zajęć - ćwiczenia	
	Treści programowe
ĆW1	
ĆW2	
ĆW...	
Forma zajęć - laboratoria	
	Treści programowe
L1	
L2	
L...	
Forma zajęć - projekt	
	Treści programowe
P1	
P2	
P...	

Metody dydaktyczne	
1	<i>Wykład z prezentacją multimedialną</i>
2	<i>Projekt</i>
...	

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, w tym:	<i>Podać łączną liczbę godzin kontaktowych z wykładowcą</i>
<i>... Podać wykaz aktywności studenta wymagających uczestnictwa wykładowcy, np. udział w wykładach, udział w laboratoriach itd.</i>	
...	
Praca własna studenta, w tym:	
<i>... Podać wykaz aktywności studenta realizowanych jako praca własna, np. przygotowanie do laboratorium, wykonanie projektu itd.</i>	
...	
Łączny czas pracy studenta	
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu:	
Liczba punktów ECTS w ramach zajęć	

o charakterze praktycznym (ćwiczenia, laboratoria, projekty)	
--	--

Literatura podstawowa	
1	<i>Podać wykaz literatury obowiązującej studenta do egzaminu lub zaliczenia przedmiotu</i>
2	
...	
Literatura uzupełniająca	
1	<i>Podać wykaz literatury uzupełniającej, która nie będzie wymagana na egzaminie lub zaliczeniu</i>
2	
...	

Macierz efektów kształcenia					
Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Metody oceny
EK 1		[C1, C2]	[W1, W3, L4, L5]	[1, 4]	[O1, O2]
EK 2		[C1, ...]	[W5, CW6]	[5, 6, 7]	[O3]
EK 3		[...]	[P3]	[2, 3]	
EK...					

Metody i kryteria oceny		
Symbol metody oceny	Opis metody oceny	Próg zaliczeniowy
O1	<i>Zaliczenie pisemne z ćwiczeń</i>	50%
O2	<i>Egzamin</i>	60%
O...	<i>Sprawozdania z wykonanych doświadczeń laboratoryjnych</i>	100%

Autor programu:	
Adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna:	

Ogólnouczelniane wytyczne do projektowania programów kształcenia

1. Programy studiów, w tym plany studiów, powinny spełniać następujące warunki ogólne:
 - 1) poszczególne stopnie studiów stanowią oddzielną całość edukacyjną otwartą dla kandydatów o różnym profilu dotychczasowego wykształcenia;
 - 2) podstawowym wyznacznikiem określającym poszczególne stopnie studiów są założone kwalifikacje absolwenta i jego przyszłe kompetencje;
 - 3) są zdefiniowane wydziałowe wymagania dla kandydatów na studia drugiego stopnia, w tym również w odniesieniu do absolwentów innych kierunków studiów, oraz powinna być zapewniona możliwość wyrównywania braków programowych;
 - 4) do opisu modułów programu kształcenia należy stosować zestaw wzorów dokumentów określonych przez Politechnikę Lubelską;
 - 5) określone są wydziałowe zasady rejestracji na poszczególne etapy studiowania (dopuszczalny deficyt punktowy) oraz zasady postępowania w przypadku przekroczenia tego deficytu;
 - 6) inne.
2. Programy studiów, w tym plany studiów, uchwalane dla studiów stacjonarnych (niewykorzystujących technik kształcenia na odległość) powinny spełniać następujące warunki szczegółowe:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim nominalna liczba semestrów wynosi 6-8;
 - 2) na studiach drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nominalna liczba semestrów wynosi 3-4;
 - 3) łączna liczba godzin zajęć w tygodniu, z uwzględnieniem zajęć z WF, HES oraz języków obcych, nie powinna przekroczyć 30 (nie dotyczy semestrów dyplomowych);
 - 4) minimalna liczba godzin z matematyki i fizyki (nie dotyczy kierunków: architektura, matematyka, fizyka techniczna, zarządzanie):
 - na studiach pierwszego stopnia wynosi:
 - matematyka - 120,
 - fizyka - 60.Dla wyłączonego kierunku liczba wymaganych godzin powinna być określona w uzgodnieniu z jednostkami realizującymi przedmioty matematyka i fizyka.
 - na studiach drugiego stopnia - decyzję o wprowadzeniu przedmiotów matematyka i fizyka podejmuje rada wydziałów.
 - 5) minimalna liczba godzin z przedmiotów nietechnicznych wynosi:
 - na studiach pierwszego stopnia:
 - język obcy - 120,
 - wychowanie fizyczne - 60;

- na studiach drugiego stopnia
 - wychowanie fizyczne – 15,
 - HES – 30/60 (1/2 punkty ECTS).
3. Programy studiów, w tym plany studiów, uchwalane dla studiów niestacjonarnych powinny spełniać następujące warunki szczegółowe:
 - 1) czas trwania studiów niestacjonarnych może być dłuższy o 1-2 semestry od nominalnego czasu trwania odpowiednich studiów stacjonarnych;
 - 2) nominalna liczba semestrów oraz liczba zjazdów w semestrze powinna być tak określona, aby liczba godzin dydaktycznych przypadająca na jeden dzień zjazdowy nie przekraczała 10.
 4. W programie studiów niestacjonarnych liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego kontaktu z wykładowcą stanowi nie więcej niż 50% zajęć dydaktycznych wynikających z programu kształcenia dla studiów stacjonarnych.
 5. Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi zdobyć, realizując moduły kształcenia oferowane na innym kierunku studiów lub na zajęciach ogólnouczelnianych na każdym poziomie kształcenia, wynosi 2 punkty ECTS.
 6. Przedmioty ogólnouczelniane dla studiów pierwszego i drugiego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych:
 - 1) przedmioty obligatoryjne dla studiów pierwszego stopnia:
 - a) „Bezpieczeństwo i higiena pracy”,
 - b) „Ochrona własności intelektualnej”;
 - 2) przedmioty obligatoryjne dla studiów drugiego stopnia:
 - a) „Bezpieczeństwo i higiena pracy”;
 - 3) przedmioty do wyboru dla studiów drugiego stopnia:
 - a) „Podstawy normalizacji”,
 - b) „Wprowadzenie na rynek pracy”.
 7. Wymiar zajęć z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach pierwszego i drugiego stopnia nie może być mniejszy niż 4 godziny.
 8. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uwzględnia się przedmioty:
 - 1) dla studiów pierwszego stopnia – „Przysposobienie biblioteczne” w wymiarze 2 godzin w semestrze, kończące się uzyskaniem zaliczenia bez oceny (bez punktów ECTS);
 - 2) dla studiów drugiego stopnia – „Informacja naukowa” w wymiarze 2 godzin w semestrze, kończące się uzyskaniem zaliczenia bez oceny (bez punktów ECTS).
 9. Opracowując plan studiów i program kształcenia, przy ustalaniu liczby punktów ECTS dla danego modułu/przedmiotu należy przyjąć, że 1 punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin łącznego nakładu pracy obejmujących zajęcia zorganizowane zgodnie z planem studiów (tzw. godziny kontaktowe) oraz indywidualną pracę studenta.
 10. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów pierwszego stopnia powinna wynosić:
 - 1) na studiach kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata – co najmniej 180 punktów;

- 2) na studiach kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera - co najmniej 210 punktów.
11. Liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów drugiego stopnia powinna wynosić nie mniej niż 90.
12. Liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów stacjonarnych dla semestru powinna wynosić nie mniej niż 30 punktów.
13. Program i czas trwania praktyk zawodowych wraz z przypisanymi im punktami ECTS określa rada wydziału, przedstawiając efekty kształcenia, które student powinien osiągnąć po odbyciu praktyki.
14. Na studiach pierwszego stopnia za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje:
 - 1) na studiach kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata - co najmniej 10 punktów ECTS;
 - 2) na studiach kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera - co najmniej 15 punktów ECTS.
15. Na studiach drugiego stopnia za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje co najmniej 20 punktów ECTS.
16. Przy tworzeniu programu kształcenia na studiach inżynierskich dodatkowo mogą być stosowane kryteria FEANI.